

ДО 70-РІЧЧЯ ГРИГОРІЯ МИХАЙЛОВИЧА БУРОВА

У вересні 2003 р. виповнилося 70 років від дня народження Г.М. Бурова, доктора історичних наук, професора кафедри історії стародавнього світу і середніх віків Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського.

Григорій Михайлович народився 22 вересня 1933 р. у м. Гуляйполе Запорізької обл. у родині службовців. Інтерес до археології, що виявився ще в шкільні роки, привів його до Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. У 1956 р. він з відзнакою закінчив університет за кафедрою археології. Студент Г.М. Буров працював в експедиціях Д.Я. Телегіна, Є.В. Махно та інших київських учених, а в 1955 р., уперше отримавши Відкритого листа, провів самостійно багатоденну маршрутну розвідку в басейні р. Вовчої (Дніпропетровська обл. та ін.).

У 1956 р. Г.М. Буров як співробітник археологічної експедиції Дагестанської філії АН СРСР брав участь у розкопках курганів у Передгірному Дагестані, де молодому спеціалістові пощастило: він відкрив і дослідив на хребті Сигітма перше в Дагестані скельне поселення бронзової доби.

У 1957—1968 рр. Г.М. Буров працював у філії Комі АРСР, проводячи розвідки та розкопки у басейні Північної Двіни. Щорічними експедиціями у Вичегодському краї він запо-

чаткував планомірно археологічні дослідження в Республіці Комі. Уперше на її величезному терені було виділено пам'ятки неоліту, енеоліту, бронзового віку та ранньої залізної доби. Зібраний матеріал дав змогу вченому побудувати їх періодизацію та хронологію, опублікувати нариси історії Північного Сходу Європейської Росії за доби мезоліту — раннього середньовіччя. Йому поталанило виділити низку культурних типів і культур, зокрема лебязьську і ванвіздинську. Було зафіксовано проникнення до Комі-масиву племен яково-гребінцевої кераміки, творців посуду гаринсько-борського типу, абашевського та сейминсько-турбинського населення, а також носіїв анан'їнської культури. На цю роботу довелося витратити десятки років.

Особливий інтерес становлять досліджені розкопками довгочасні багаточисельні поселення, до зон яких входять торфовища старорічного походження, де знайдено сотні рідкісних та унікальних дерев'яних речей (луки і стріли, рибальські пристрої, ремісничькі знаряддя, лижі, сани, весла тощо) мезолітичної доби (Віс I) та середини I тис. н. е. (Віс II). Успіхи у вивченні торфовищних пам'яток дозволили Григорію Михайловичу стати членом міжнародного проекту з археології мокродолів, який координують учені Ексетерського університету (Великобританія).

Використавши матеріали північних експедицій, Г.М. Буров написав і з успіхом захистив дисертації — кандидатську «Вичегодський край в каменном, бронзовом і раннем железном веке» (1963) і докторську «Крайний Северо-Восток Европы в эпоху мезолита, неолита и раннего металла» (1987).

Упродовж 1968—1974 рр. ювіляр працював доцентом Ульяновського педінституту. Головний результат його археологічних робіт в Ульяновському Поволжі — це виділення неолітичних стоянок цього регіону і дослідження Ішеївських курганів, однієї з опорних пам'яток зрубної історико-культурної спільності.

1974 р. Г.М. Буров повертається в Україну і стає доцентом, а наприкінці 90-х років — професором Сімферопольського державного (нині Таврійського національного — ТНУ) університету. Він веде основний курс «Археологія» і спецкурси з первісної археології та методики польових досліджень, а також керує написанням студентських робіт. Продовжуючи роботи за північною тематикою, Григорій Михайлович досліджує також кримські старожитності, публікує низку статей і готує до

друку ілюстрований «Археологический словарь Крыма» обсягом 48 авторських аркушів. Він виступає на міжнародних археологічних конференціях у різних містах України, Росії, Польщі, Німеччини та США, у Великобританії, Франції, Бельгії.

Г.М. Буров — автор приблизно 180 наукових праць, восьму частину яких надруковано в країнах Західної Європи та Північної Америки, у тому числі науково-популярної книги «В гостях у далеких предков» (Сиктивкар, 1968) і шести монографій: «Вычегодский край: очерки древней истории» (М., 1965); «Древний Синдор (из истории племен Европейского Северо-Востока в VII тысячелетии до н. э. — I тысячелетии н. э.)» (М., 1967); «Археологические памятники Вычегодской долины» (Сиктивкар, 1967); «Археологические культуры Севера европейской части СРСР

(Северодвинский край)» (Ульяновск, 1974); «Каменный век Ульяновского Поволжья» (Ульяновск, 1980); «Медно-бронзовый век Ульяновского Поволжья» (Ульяновск, 1982).

Професор Г.М. Буров — член редакційних рад університетських «Ученых записок» і «Известий» Кримського республіканського краєзнавчого музею, член учених рад історичного факультету ТНУ та Кримської філії ІА НАН України. Понад 10 років він керував університетською організацією Українського товариства охорони пам'яток історії і культури; нагороджений медаллю «Ветеран труда».

Григорій Михайлович сповнений творчих планів. Колеги та численні учні бажають йому довгих років плідної наукової та навчальної праці.

Одержано
01.10.2003

О.Г. Герцен,
І.М. Храпунов

ДО 60-РІЧЧЯ ДЕНИСА НИКОДИМОВИЧА КОЗАКА

Невтомному дослідникові старожитностей Волині, відомому українському археологу, доктору історичних наук, двічі лауреату Державної премії України в галузі науки і техніки — Денисові Никодимовичу Козаку вилонилося 60 років. Свій ювілей вчений зустрічає у розквіті творчих сил. Ним опубліковано понад 150 наукових праць, у тому числі 6 індивідуальних монографій та 4 науково-популярні брошури. За його участю написано 10 колективних монографій. Подана до друку чергова монографія — «Давні землероби Волині» (25 друк.арк.).

Денис Никодимович народився 2 квітня 1944 р. У 1972 р. з відзнакою закінчив історичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка. Працював учителем історії у середній школі у с. Підберізі на Львівщині. В 1974 р. вступив до аспірантури Інституту археології, по закінченню якої став науковим співробітником відділу ранньослов'янської археології. У 1978 р. він успішно захистив кандидатську дисертацію, у 1988 р. — докторську. Наукову роботу Д.Н. Козак успішно поєднує з науково-організаційною, обіймаючи посаду вченого секретаря Інституту з 1987 р., а згодом, з 1991 р. — заступника директора.

Найвагомішими напрямками в дослідженнях Д.Н. Козака стали проблеми етнокультурної історії Волині й України в цілому. Саме

завдяки його дослідженням в арсеналі української археології постали нові типи археологічних пам'яток рубежу та першої половини I тис. н. е., які належали давньослов'янським племенам, відомим в історичних джерелах під назвою «венеди», і їх безпосереднім предкам.